

Προϋπολογισμός και η κατεύθυνση της οικονομικής πολιτικής

Ο προϋπολογισμός του 2008 έρχεται σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από μεγάλες αβεβαιότητες. Έπειτα από μια μακρά περίοδο ανόδου της παγκόσμιας οικονομίας και αύξησης του διεθνούς εμπορίου, άρχισαν να παρουσιάζονται σύννεφα στη διεθνή οικονομία και κυρίως στην Αμερικάνικη. η άνοδος στην τιμή του πετρελαίου, η κρίση στις χρηματαγορές για τα στεγαστικά δάνεια, η άνοδος του πληθωρισμού και οι αναταραχές σε πολιτικό επίπεδο σε πολλά μέρη του πλανήτη, διαμορφώνουν ένα σκηνικό με πολλές αβεβαιότητες, που εκτιμάται ότι θα επηρεάσουν την οικονομική δραστηριότητα, όχι μόνο στις ΗΠΑ αλλά και την Ευρώπη.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο θα ανέμενε κανείς ότι ο προϋπολογισμός του 2008 θα είχε σαφή στόχευση στη διαμόρφωση των δημοσιονομικών μεγεθών και θα διαμόρφωνε ένα πλαίσιο οικονομικής πολιτικής που θα άμβλυε τις αβεβαιότητες τις αβεβαιότητες. Αντί γι αυτό βλέπουμε έναν προϋπολογισμό ο οποίος με τεχνάσματα προσπαθεί να παρουσιάσει μια σχεδόν ειδυλλιακή εικόνα.

Η κυβέρνηση παρουσιάζει τους υψηλούς ρυθμούς αύξησης του ΑΕΠ ως επίτευγμα της πολιτικής της και παραγνωρίζει το γεγονός ότι αυτό δεν οφείλεται σε μέτρα πολιτικής που πήρε, αφού δεν ήρε κανένα ουσιαστικό μέτρο, αλλά στη δυναμική που είχε η οικονομία από το παρελθόν και στην ανάκαμψη της Ευρωπαϊκής οικονομίας. Ισχυρίζεται ότι η αύξηση του ΑΕΠ οφείλεται στην ανάκαμψη των εξαγωγών όταν η ίδια ομολογεί, μέσα από τις εκθέσεις του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, ότι η αύξηση των εξαγωγών δεν οφείλεται σε βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων, αλλά σε βελτίωση του διεθνούς οικονομικού κλίματος. Και ακόμη χειρότερο, δεν μας εξηγεί πως είναι δυνατό το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών χειροτερεύει συνεχώς (περίπου 11% του ΑΕΠ το 2007) και ταυτόχρονα να ισχυρίζεται ότι η ανταγωνιστική θέση της χώρας βελτιώνεται όταν, με βάση όλους τους διεθνείς δείκτες ανταγωνιστικότητας, η θέση της Ελλάδας χειροτερεύει.

Οι στόχοι του ελλείμματος του προϋπολογισμού παρουσιάζονται να είναι στα πλαίσια των δεσμεύσεων του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, αλλά καμιά εξήγηση δεν δίνεται για το πως αυτοί θα επιτευχθούν. Τα έσοδα για το 2008 προβλέπεται να αυξηθούν πάνω από 12% χωρίς τη λήψη κανενός πρόσθετου μέτρου. Είναι δυνατό να

γίνει κάτι τέτοιο; Όλα αυξάνονται με μαγικό τρόπο. Το πόσο αναξιόπιστες είναι οι προβλέψεις του προϋπολογισμού φαίνεται από ένα μόνο στοιχείο. Για τα έσοδα από την ειδική φορολογία καυσίμων προβλέπεται αύξηση κατά 1.250 εκατ. ευρώ περίπου. Το μεγαλύτερο ποσό της αύξησης θα προέλθει, κατά την κυβέρνηση, από την εξίσωση του φόρου στο πετρέλαιο θέρμανσης με το πετρέλαιο κίνησης. Το μεγαλύτερο μέρος όμως από αυτή την αύξηση θα επιστραφεί στους καταναλωτές, σύμφωνα με όσα λέει η κυβέρνηση. Όμως στο κονδύλι του προϋπολογισμού που αναφέρεται στην επιστροφή φόρων η αύξηση είναι μόνο 100 εκατ. Τι σημαίνει αυτό; Δεν θα επιστρέψει τους φόρους η κυβέρνηση στους καταναλωτές ή απλώς είναι ένα τέχνασμα για να παρουσιαστεί αύξηση των εσόδων;

Θα μπορούσε να αναφέρει κανείς πλήθος στοιχείων που δείχνουν ότι ο προϋπολογισμός δεν μπορεί να υλοποιηθεί, παρά μόνο αν επιβληθούν νέοι φόροι και αυτό είναι βέβαιο. Αλλά γιατί δεν το λέει η κυβέρνηση; Το γενικό συμπέρασμα είναι ότι αυξάνεται η φορολογική επιβάρυνση του πολίτη και μάλιστα μέσα από την αύξηση της έμμεσης φορολογίας, η οποία δεν είναι και η πιο δίκαιη.

Από την άλλη πλευρά, εκείνη των δαπανών το μόνο που βλέπουμε είναι η αδυναμία της κυβέρνησης να ελέγξει και να εξορθολογίσει τις δαπάνες. Οι δαπάνες για επενδύσεις, ως ποσοστό του ΑΕΠ, παραμένουν αμετάβλητες, αλλά οι καταναλωτικές δαπάνες αυξάνονται. Χαρακτηριστικό της αδυναμίας της κυβέρνησης να προβλέψει στοιχειωδώς σωστά τις ανάγκες της είναι οι καταναλωτικές δαπάνες. Στον προϋπολογισμό του 2007 προβλεπόταν αύξηση των καταναλωτικών δαπανών κατά 2,6%. Το αποτέλεσμα, με βάση προσωρινά στοιχεία, είναι ότι αυτές αυξήθηκαν το 2007 κατά 48%. Και για το 2008 οι δαπάνες και ιδιαίτερα οι καταναλωτικές αυξάνονται με ρυθμούς πάνω από 7%, ένα σαφές δείγμα ότι όχι μόνο δεν περιορίστηκε η σπατάλη αλλά αυξάνεται.

Από τα πιο πάνω ενδεικτικά και μόνο παραδείγματα γίνεται σαφές ότι ο προϋπολογισμός του 2007 είναι ένας προϋπολογισμός που χαρακτηρίζεται από έλλειψη σαφούς οικονομικής πολιτικής, είναι αδιαφανής και δημιουργεί πλήθος ερωτημάτων για το τι προτίθεται να κάνει η κυβέρνηση. Με τέτοιο προϋπολογισμό είναι φυσικό όχι μόνο οι εργαζόμενοι να νιώθουν ανασφάλεια για το τι τους περιμένει, αλλά και οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να σχεδιάζουν τις δραστηριότητες

τους. Θα αυξηθεί ο ΦΠΑ ή όχι; Αν δεν αυξηθεί τότε η υλοποίηση του προϋπολογισμού θα είναι ανέφικτη. Αν αυξηθεί τότε θα υπάρξει πρόβλημα και στους καταναλωτές και στις επιχειρήσεις. Σε μια τέτοια περίπτωση, ο κίνδυνος αν ξεπεράσει ο πληθωρισμός το 3% και να πλησιάσει το 4% είναι ορατός. Αυτά δεν θα έπρεπε να προβληματίσουν μια υπεύθυνη κυβέρνηση; Δεν θα έπρεπε για όλα αυτά να γίνεται κάποια αναφορά στην εισηγητική έκθεση και να προβλέπονται σχετικές εναλλακτικές δράσεις;

Τέσσερα χρόνια τώρα η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας πειραματίζεται με τη δημοσιονομική πολιτική. Αποτέλεσμα, τα δημοσιονομικά ελλείμματα να έχουν μειωθεί μόνο στα χαρτιά, το φορολογικό βάρος των ελλήνων να έχει αυξηθεί και οι δαπάνες να αυξάνονται χωρίς να βελτιώνεται η ποσότητα και η ποιότητα των δημόσιων υπηρεσιών.

Αλλά και στο γενικότερο πλαίσιο της οικονομικής πολιτικής εκείνο που παρατηρείται είναι η αβεβαιότητα, η απαισιοδοξία των πολιτών και η ατολμία της κυβέρνησης να δει την πραγματικότητα και σχεδιάσει μέτρα με μεθοδικότητα, με σύστημα και διάλογο με τους φορείς των εργαζομένων και των επιχειρήσεων. Αν ο προϋπολογισμός είναι έκφραση της γενικότερης οικονομικής πολιτικής και πραγματικότητας μιας χώρας, ο προϋπολογισμός του 2008 είναι ένας δείκτης αβεβαιότητας, χαμηλών προσδοκιών και χωρίς σαφή κατεύθυνση. Και όπως λέει μια παλιά αγγλική παροιμία, αν δεν ξέρεις που πας όποιο δρόμο και να πάρεις το ίδιο κάνει.